

Kunnskapsdepartementet

Oslo, 28. oktober 2022

Innspill til prioriteringer i Utsynsmeldingen

Voksenopplæringsforbundet (Vofo) viser til invitasjonen til medlemmene i Kompetansepolitisk råd til å gi innspill til prioriteringer i Utsynsmeldingen. Vi takker for invitasjonen og en god redegjørelse for utfordringene og foreløpige vurderinger i arbeidet med meldingen. Våre innspill vil i stor grad rette seg mot hva slags kompetanse vi mener bør prioriteres i et arbeidsmarked med udekket etterspørsel etter flere sentrale og kritiske kompetanser i årene som kommer.

Problemstillingen fra departementet bygger på et premiss om at det ikke vil være mulig å dekke alle kompetansebehov som arbeidslivet og samfunnet har. Til det er vi for få mennesker i arbeidsdyktig alder i Norge. For å løse problemet, må vi ta i bruk flere læringsarenaer, styrke kompetansebegrepet og inkludere flere i arbeidslivet.

Departementet har skissert tre brede områder som bør prioriteres:

- Kompetanse som er nødvendig for et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv.
- Kompetanse som er nødvendig for å gjennomføre det grønne skiftet.
- Kompetanse som er nødvendig for å håndtere den demografiske utviklingen.

Vofo mener at Utsynsmeldingen i tillegg må prioritere tiltak som styrker den enkeltes omstillingsevne, som er vår personlige evne og motivasjon til å delta i læring. Dette er en forutsetning for livslang læring. Tiltak som styrker læringsevnen og -motivasjonen i befolkningen, vil trolig være både nødvendige og effektive virkemidler for å stimulere etterspørselen for etter- og videreutdanning. De samme tiltakene vil også øke folks evne og ønske om å bygge uformell kompetanse i arbeidslivet.

Det må legges til rette for å kunne gi ufaglærte arbeidstakere mulighet til å ta en fagutdanning. Vi må styrke læringsevnen og læringsmotivasjonen til mennesker som har lite utdanning eller står utenfor arbeidslivet.

Det må legges til rette for at også voksne får mulighet til etter- og videreutdanning i kombinasjon med full jobb.

Samfunnet vil fortsatt være avhengig av migrasjon og utenlandsk arbeidskraft i framtiden. God og systematisk inkludering er nødvendig for at innvandrere kan bidra med sin kompetanse i arbeidslivet og delta i livslang læring. Språk vil i mange tilfeller være en avgjørende inngangsbillett, som både må læres og praktiseres på ulike arenaer.

Ansvar for å sikre en bærekraftig utvikling og god utdanning for alle må tas i samarbeid mellom myndighetene, næringslivet og sivilsamfunnet. Vofo vil understreke at arbeidslivet og frivilligheten er viktige læringsarenaer som utfyller og avlaster det formelle utdanningssystemet. Utsynsmeldingen

bør bidra til å fremme den ikke-formelle opplæringen som et supplement til det formelle utdanningssystemet.

Vofo ber om at følgende tiltak prioriteres i Utsynsmeldingen:

- Styrke læringsevnen og læringsmotivasjonen til mennesker som har lite utdanning eller står utenfor arbeidslivet.
- Fremme språkopplæring og inkludering av innvandrere i samfunns- og arbeidsliv.
- Godkjenningsordning for ikke-formell kompetanse.

Vi ønsker dere lykke til med arbeidet, og ser fram til å følge prosessen videre.

Med hilsen

Voksenopplæringsforbundet

Mats Grimsgaard
konstituert generalsekretær

Torgeir Toppe
politisk seniorrådgiver